

enim očesom v Šiško, z drugim v Udmat gledal, zdaj je pa gotovo desnega proti Kranju, levega pa proti Litli obračal. Špencir s tankim glasom počasi dostavi: „Ta svina pa Rostbeet-wine in tudi načelo slovenske filozofije prekosi.“

France se ne dá iz konteksta spraviti, temuč po stari svoji navadi počasi besedo poprime in reče: „Odpustite! to veste, da nisem nikoli coprati znal, in težko, da bi tudi kterikrat v svojem življenju; toraj bote lahko zapopadli, da nisem krače v šlape spremenil, in tudi ne bote tirjali, da bi vam zdaj šlapo v kračo spremijal. Tudi vas nikdar nisem mislil za norca imeti, temuč to se je vse brez čeznatornih prikazen pripetilo. Imam že od nekdanj svojega čevljarja v Klosterneuburgu, ker mi jih za petdeset kebrov cenejše poddela, kakor pa v mestu. Nesem mu jih danes en par za poddel in si dam šlape odrezati, ki mi bodo pozimi na večer doma izvrstno služile. Zamotam jih v te-le papirje, in srečam tako našega slavnega, vse časti vrednega prijatla Kanalčka, ki me radoveden prične izpraševati, kaj da nesem? Moja fantazija se je pa ravno takrat v nedosegljive daljine zgubila: mislil sem si, kako bi se mi podalo, ko bi imel namesto uborega čevljarja kakega bogatega strica, mesarja, v Klosterneuburgu obiskovati, ki bi mi včasih kako lepo gnjat ali kračo podaril. V ti preživi domišlii se pa nehoté zmotim in našemu toliko občudovanja vrednemu prijatlu Kanalčku, žalibog, tako krivo odgovorim! Kakošne nasledke so ti nesrečni brezštebaljni čevlji imeli, lahko vsakdo sodi, ker pet izpraznjenih bokalov pred nami stoji.“

Ves zbehan Kanalček spet enmalo svoje dušne moči zbere, si en parkrat na vsaki strani v lase seže in jame jecljati: „Veste kaj, gospôda, veste kaj, to bi bilo pa vendar preveč, da bi vam vse to jez plačal, potlej bi me pa še za norca imeli; vsak pravičen, — vsak pravičen človek bo to dopustil, da to ne gré, da to ne gré, če France tudi svojih obljubljenih pet ne plača.“ — „To je pa spet res!“ — smo mu mahoma vsi potrdili.

„Bog obvari — odgovori France — „da bi jez ne bil mož beseda. — Turibius! Turibius! Ala napolnite! — tudi sem danes tako dobre volje, da bi vam ne le Rostbeefovo vino in kalibrados, temuč tudi pravih rostbeefov, beefsteakov, krač, gnjat, milares in lancas rad do sitega nakupil, ko bi bilo pri „pijanem srakoperju“ kaj dobiti. Čudežev, kakor sem rekel, ne znam delati, da bi vam fižol v kavijar, česen pa v strakin spremenil, zatoraj ostanimo, ako Vam je drago, pri naši domači narodni jedi, ker že boljšega ni. Pite pa, kolikor se vsakemu ljubi, ker danes sem dobil od svoje tete petdesetaka, kar se mi leto in dan komaj enkrat primeri.“

(Dal. prih.)

Dopisi.

Iz Topčidera poleg Beligrada 25. jul. dr. Podl. — Tukaj živa duša ne misli, da se mir ohrani; zato se vse priprave delajo za hud boj, ki nam žuga. Nihče ne verjame, da Turci trdnjave lepe zemlje srbske, ki jih v svoji oblasti imajo, bodo mirno zapustili, posebno ne, ker se od sedanjega sultana pripoveduje, da je Turčin skozi in skozi starega kopita, ki se najmodrejšega, najbogatejšega in najmočnejšega cara na svetu čisla — cara vseh carov in kraljev, ki so le muhe proti njemu. Da njegovemu carstvu denarja manjka, da njegova armada zavoljo pomanjkanja denarjev po več mescov plačila ne dobiva, mu nihče povedati ne sme, in če bi kdo tudi rekel kaj tacega, nikakor ne verjame. Pripoveduje se tudi, da je sivi graničar Omer paša s sultanom pogodbo (kontrakt) naredil, po kateri mora najprej nepokojne Črnogorce podaviti, potem prevzetne Srbe pobiti; ko se Srbi več gibati ne bodo mogli, mora na Grke planiti in jih pokončati, potem mora Moldo-Vlahe zatreti in od tod mora naravnost nad ošabne Ruse iti in jih za vselej

pogubiti. Časa mu je sultan dosti odločil, namreč celih sedem let. V Topčideru in v bližnjem Rakovicu je srbska vlada za belgradske otroke in žene po več kolib (šup) napraviti dala iz slovenskih desk ali dil. Morate vediti, da po Srbskem samo dile iz naših slovenskih krajev imamo, ktere Krajci ali Štajerci po bistri Savi do Beligrada plavijo. Se vé da Srbi bi lahko dosti več domačih dil imeli kakor jih imamo mi Slovenci; vsaj host in gojzdov imajo dosti lepših in večih kakor mi; morebiti še pridejo časi, da bojo Srbi pošiljali dile Slovencom po Savi nazaj. V topčiderskih velicah kasarnah so glavne vojniške bolnišnice še brez bolnikov; jih bomo še le tedaj dobili, kadar bo nas Omer paša pohodil. Šole so po vsi Srbii zdaj zaprte; dijaci so prostovoljno za orožje prijeli in imajo lepe belgiške puške in sablje. Njih četa se imenuje: „prizrenska legija“ od imenitnega mesta Prizren v stari Srbii. Tudi Hrvatov, Vojvodincov, Poljakov, Čehov in Madjarov je zdaj mnogo v Srbijo prišlo, ki imajo svojo legijo. Bulgarov je pa od vseh ptujih narodov največ; oni imajo svojo četo. Srbsko upraviteljstvo je vsem dalo lepo obleko in dobro orožje. Gospodine Omer paša zná v Srbijo priti, kadar mu je drago; vse ga željno pričakuje, pa mu bo dobro postreglo. — Vročina je pri nas grozno velika; dežja nam zopet pomanjkuje; grojzdje že zobljemo; tudi češplje in drugo sadje je sploh vse zrelo. Vsega je obilo, hvala Bogu, samo seno je letos precej drago; zavoljo suše ga je komaj nekoliko več kakor lani; vlada vse pokupi za vojsko. Z Bogom!

Maribor 5. avg. V nedeljo 3. avgusta je praznovala tukajšna čitavnica svoj prvi god. Tolika množina odličnih vezovavcov je počastilo mlado vezanco, kolikoršne se nikdar nadjati ne bi upala. Prišli so gostje iz bele Ljubljane, iz srca Slovenstva, prišli so iz sosednega Varaždina, iz Gradca, iz Dunaja, celó iz daljnega Trsta. Slovensko Štirsko pa je bilo, rekel bi, popolnoma zastopano. Prišli so kmetje in gospodje iz starodavnega Celja in Ptuja, iz prijazne slovenske Bistrice in Radgone, iz Žavca, Konjic, od sv. Lenarta v slovenskih goricah, iz Lembaha, iz Ruš, Hoč, iz Pulskave, iz Frauheima, iz Poličan, od sv. Barbare pri Borlu, iz Zavrča, od device Marije v Breziji, od sv. Petra, sv. Marjete na Pesnici, od sv. Kunigunde, iz Jarenine, od sv. Jurja v slovenskih goricah, od sv. Ane, sv. Benedikta, od sv. Roperta, od sv. Martina pri Kačjeku (Wurmbergu), iz Lutomera in Rogateca, — na kratko reči smemo — celo slovensko Štirsko je prišlo mlado našo čitavnico pozdravljat. Koliko je bilo gostov pri besedi nazočih, se dá iz tega povzeti, da se je 500 iztisov pesem pri besedi pevanih med pričujoče razdelilo, pa je še bilo več kot 200 oseb, katerim se ni več moglo z listi postreči. Ne presežemo tedaj resnice, ako pravimo, da bilo je pri besedi 700 ljudi.

Že v saboto večer je nam pripeljal vlak od juga lepo število gostov iz bele Ljubljane in iz bližnjega Varaždina, med kterimi z imenom le občno visokospoštovanega vrednika preljubih naših „Novic“ dr. J. Bleiweis-a navajam. Zbrali so se ta večer gostje v Tapeinerjevi gostivnici na lepem vrtu, kjer smo se v veselem razgovoru čez polnoči radovali. V nedeljo jutro pa so priromali gostje od vseh strani. Vlak od severa nam je pripeljal ljubljenca slovenskega naroda, iskrenega zagovornika naših svetih pravic, dr. Lovreta Toman, iskrenega domoljuba dr. Muršeca, mladega nadepolnega pesnika Gr. Kreka itd.

Ob devetih je bil napovedan zajterk v pohlevno okinčani sobanici čitavnice. Bilo je vse živo. Ko vstopijo gospodje Hrvatje v krasni narodni obleki, jih pozdravlja močno „živili“. Zdaj pride gosp. dr. Bleiweis. Gromoviti „živio“ ga sprejme. Posebno kmetje so bili vsi navdušeni videči onega moža, od kterega so se, kakor so rekli, že toliko koristnega in lepega za dom in življenje naučili. Zadnjič pride tudi gospod dr. Toman spremljan od gospod dr. Dominkuša. Gromoviti „živio“ ga pozdravlja, za kteri

pristrčni pozdrav se je gosp. dohtar prijazno, kakor je njegova navada, zahvalil.

Kmali preide ura med prijaznim pomenkovanjem in čas se bliža k sv. maši. Ko deset odbije, se vzdigne velika truma iz čitavnice in se podá k slovesni božji službi v prijazno okusno okinčano cerkev sv. Alojzija, kjer so prečastiti gospod kanonik in fajmošter stolne cerkve, J. Bostanjovec, peto mašo služili. Čez in čez je bilo svetišče polno pobožnih moliteljev iz vseh stanov; naši pevci pa so tako krasno prepevali slovensko od gosp. J. Miklošiča izvrstno zloženo sv. mašo, da smemo brez ugovora trditi z nekim nepristranim pretresovavcom, da se tako izvrstno izpeljano pevanje v Mariboru še slišalo ni.

Ko smo Bogu čast in hvalo dali za sprejete dobrote in ga prosili, naj nam tudi vprihodnjič svojega blagoslova ne odreče, smo se razkropili po prijaznem mesticu drug drugod, pa kmali je nas sozivala dvanajsta ura v hladivno senco na vrt Maherjeve gostivnice k veselemu pa prav prijateljskemu obedu. Do treh in še delj smo bili tu veseli in židane volje.

Ob petih naznani pokanje možnarjev na plavarni, da se še več nam milih gostov pripelje. In res ni preteklo četrte ure, že se pripeljejo vrli Bistričani v lepo okinčanih kočijah. Na prvi so bile zastave slovanska, avstrijska in štiriska. Njihov voditelj je bil uneti in iskreni domoljub gosp. dr. J. Vošnjak.

Zdaj se je bližal čas, da pride vlak od juga. Kdor more, ide gostom na kolodvor naproti. Oj, koliko jih je bilo in kaki močje! Tu smo pozdravili našega Davorina, Božidara, Cafa, dr. Ipavica, Ripselna in še mnogo mnogo drugih posvetnih in duhovnih gospodov. Od kolodvora do čitavnice je bila nepretrgana rajda prihajajočih gostov.

Čas pohaja, bliža se ura za besedo odločena, vse se vzdigne k najglavnejšemu delu naše slovesnosti, k besedi. Prostorna sobana pri Maherju je okusno okinčana. Spredaj nad glasbiščem se blišči oprsje presvitlega, premilostljivega našega cesarja Franca Jožefa I. z lepim zelenim lipovim vencom obdana, na desni veje avstrijska, na levi slovanska zastava, obe iz drage težke žide s cvetlicami okusno ozalšane. Dvoranine stene zalšajo štiti z napisi iz vseh slovanskih narečij, iz najslavnejših pesnikov. Puškin, Lermontov, Mickiewicz, Čelakovski, Kolar, Mušicki, Prešern, Koseski in celó stari Nestor so tu govorili k svojim navdušenim vnukom.

Iz Prešerna so bile tele besede:

Vremena bodo Slovencom se zjasnile
Jim milši zvezde kakor zdaj sijale.

Iz Koseskiga:

Svetu pokažite lik domače navade in misli;
Biti slovenske krvi bodi Slovencu ponos!

Iz J. Č.:

Samo složno, a ne vsak po sebi:
Raša, Soča, Sava, Drina z Dravom,
Krka ž njimi i drugim Dunavom, —
Da se sbude, što do sada nebi!

Iz Mušickega:

Svoj jezik svaki narod čuva,
Zašt njime svojim rodnom biva
Njim sladje kuše uma plod.

Iz teh naj vsak bravec povzame, kakošnega duha so bili tudi ostali napisi. Vseh tukaj ponapisati prostor ne pripušča. Črke so bile rudeče na belem modro-obrobljenem polju, tako da je tudi tukaj slovanska trobojnica viditi bila. Ravno tako so bile okna z rudečo, modro in belo priprežene.

Ura začetka je odbila, velika in prostorna sobana je bila čez in čez polna, pa ljudje so še vedno prihajali. Zdaj stopi predsednik čitavnice g. dr. Serbec na oder in govori tako-le:

„Predragi in častiti gosti in družbani! Leto je minulo, kar smo se tukaj v Mariboru mala četa rodoljubov zbrali, da z zjedinjeno močjo svoje za pravične spoznane namene dosežemo, svojim iskrenim željam za omiko našo in našega slovenskega naroda zadovoljimo.

Leto je minulo in glejte, število naših družbanov se je čveterno pomnožilo, in slovenski narod je nam iz vseh krajev naše blage domovine svoje prvake poslal, da nas z svojim pohodom častijo. Pa še večja čast se je nam dogodila, da tudi drugi sorodni slovanski narodi večeras svoje zastopnike v našem društvu imajo, da so tudi ti gospodje se na delo in veselje Slovencev ozirati vredno čislali. To je že lep zunanji uspeh, da smo se pred letom kakor gosti v tesni izbici zbrali, nocoj pa za naš shod največo dvorano v Mariboru najeli.

Leto je minulo, in sedaj se tudi vpraša: na koliko smo svoje duševne namere dosegli, in koliko veljá notranji pomen našega društva. Vsi veste, da se še pred kratkem Slovenec svojega jezika v javnih učilnicah ni mogel naučiti, da smo bili večidel tako odgojeni, naj bi materni jezik celó pozabili. Malokaj našega slovstva smo poznali in dostikrat po tuje duševno blago segali, čeravno bi domače še bolje bilo. Samo duhovni gospodje so narodu zvesti bili, v sami cerkvi še je bila slovenščina čislana, kakor je potrebno in pravično.

Mi smo se tedaj združili, da se v svojem milem jeziku izobrazujemo, da ga lepo rabiti moremo, če s Slovenci opravila imamo, in gledé tega namena nismo se motili, ko je nam pri početku gospod svetovavec c. kr. namestnije v Gradcu rekel: „Zakaj je Vam treba prebirati slovenskih časnikov, vsaj vsi znate nemški“.

Nadalje smo želeli po mogočosti vse duševno blago uživati, kar so nam slovenski in sploh slovanski pisatelji in pesniki prejšne in zdajšne dóbe skupili; po mogočosti vse to spoznati, kar je slovanska znanost resničnega in pravičnega spoznala, kar ste slovanska umetnost pa blago slovansko srce lepega in vrlega storile. Bili smo namreč prepričani, da so pravo kršanstvo, prava svoboda, enakost in pravica, pa bratovska ljubezen nam čisto blizo v slovanskem narodnem duhu.

Te namene smo že nekoliko dosegli, pa razun tega smo se že večkrat med seboj pošteno in po domače razveseljevali. To pa, kar smo dosegli, ne pride samo nam v korist, temveč vsemu našemu narodu. Iz pisarne enega pravdosrednika tukaj, vrlega podpornika, so se že slovenske prošnje sodni izročile; imamo med seboj tudi dva gosp. sodnika, ktera slovenske vloge slovensko rešujeta. Dovolite, da še glavno reč omenim, o kateri se je delati začelo. Naš mecen v tem mestu, pravi knez med Slovenci, so nam pri neki priložnosti rekli, da je njihova najgorečejša želja na tem svetu k omiki slovenskega naroda, kolikor zamorejo, pripomoči. Povabili so zato družbane, naj bi vsak o svojem predmetu kaj prav podučljivega in koristnega za slovenski narod pisal, in obljubili so spise na svoje stroške dati v natis. Po tem blagem povabilu se je že nekaj pisalo in kmalo na svetlo pride, drugi sostavki se pa še spisujejo.

Za vse to, kar smo dosegli, zahvaljujemo se Bogu, in zahvalili smo se mu pred poldné v cerkvi. Naj bi nam najviši Vladar tudi zanaprej svoj blagoslov dal! Zahvalimo se pa tudi našemu presvitlemu in premilostljivemu cesarju, da se smemo ustavno gibati. Zahvalimo se tudi vsem svojim podpornikom, med katerimi omeniti mi je čast prevzvišenega škofa diakovačkega Jurja Štrossmajerja, krepkega podpornika vsakega vrlega podvzetja pri južnih in drugih Slovanih.

Naj pri koncu svojega govora še dve reči opravim, in sicer prvič: naj ogovorim slovenske kmete, ki so nas danes iz daljnih in bližnjih krajev v tako obilnem številu obiskali. Med vami je že mnogo izobraženih, kateri spoznajo, da je človeku tudi treba duševne hrane in da ne živimo od samega kruha, — kateri spoznajo, da jim je slovenska omika bližjša in bolj sorodna od tuje, pa da domačo omiko dosti prej dosežemo, kakor je tujo doseči mogoče, ki je nam oddaljena. Primate, kar domačega Vam naše društvo ponuja,

— preglejte z nami krasne resnice, ktere je znanost že spoznala, — veselite se z nami onih krasot, ktere je človeška umetnost storila, bodi v pesništvu, v godbi ali v podobah!

Drugo pa je, da častite goste pozdravljam, kteri ste se od deleč sošli, pa se prijateljsko naše svečanosti udeležite. Verujte, da so Vam naše srca odprte, naše glave in naše moči, čeravno slabe, k Vaši službi pripravljene. Sorodne nam brate vse Vas prisrčno pozdravljam klicaje: Živili brati slovanski!“

Gromoviti živio- in slava-klici so doneli od vseh strani, ki so že med govorom govornika pri vsaki pomenljivejši besedi ustavljali.

Ko je gosp. predsednik končal, stopi steber slovenstva, prečastiti gospod dr. Bleiweis na oder in po naznanjenem pozdravu čitavnice ljubljanske govori o borbi, ki jo slovenstvo sedanjí čas ima z obilnimi protivniki svojimi; razlaga nadalje, da, kakor je srednji vek imel boriti se za vero, tako se ima sedanjí vek boriti za narodnost, al da razloček je v tem, da mi Slaveni nočemo krvavega boja, ampak le mirno duševno zmago, ktero bomo, ker sta Bog in Cesar z nami, tudi zadobili, ako le smo strpljivi, stanovitni, složni, in ako te tri lastnosti veže zlata bratovska vez vzajemnosti! — Možke in krepke besede gosp. dohtarja so poslušavcom globoko v srce segle in gromeči slava-klici, ki so govornika večkrat med govorom ustavljali, so ga spremljali z odra.

Za njim naš slavnoznani zgodovinar in jezikoslovec gosp. fajmošter Davorin Terstenjak stopi pred zbrano množico; izreki pozdrav mile nam sestrice čitavnice naše celjske nadaljuje blizo tako-le: Današnja svečanost je presegla vse moje pričakovanje na daleč. Neizrekljivo mi je veselje videčemu, da naša reč tako lepo napreduje, — naša reč, za ktero sem tudi jaz v tem prijaznem mestu delal in trpel, za ktero je tudi iz moje roke — s ponosom rečem — marsiktero zrno padlo, ki zdaj živo in krepko poganja! Bog daj svoj blagoslov! — In ponavljali so spet se gromoviti živio-klici.

Zdaj stopi na oder državni poslanec gospod dr. Lovro Toman. Njegove na perotih poezije leteče besede so vzbudile nepopisljivo navdušenost pri vseh nazočih. Ko gospod govornik tako navdušenje vidi, pravi med drugim tudi tole: „Ko vas vse tako navdušene in vnete zagledam, mi pride na misel pripovedka od onih grških bratov, ki so se dali na meji svoje domovine nji v blagor pokopati. Tako se mi zdi, ste tudi vi pripravljeni za blagor svojega naroda za njegove pravice vsakoršne žrtve prinesti, ktere bi tirjal.“ — In spet ni bilo slava- in živio-klicov ne konca ne kraja.

Po končanih teh govorih, ki so bili tako rekoč uvodi „besede“, se po programu začnejo pesme, v ktere je bila vpletena krasna deklamacija gosp. Gr. Kreka. O vsem tem pa in kako se je še dalje obhajala narodna večernica, drugo pot. (Kon. prih.)

Iz Celja. † — Poslednji večer p. m. je bil sopet vesel večer za celjske Slovence. „Mala beseda“ postala je „velika“, sicer ne po številu deležnikov, ampak po važnosti in zanimivosti govorov, po lepoti pesem in po občnem veselji, ki je oživljalo vse. Gospod ravnatelj dr. Kočevar je v svojem govoru častiti družbi naznanil, da je čitavnični odbor v seji 4. aprila t. l. nekatere preslavne gospode, kakor prečastitega gosp. knezoškofa A. M. Slomška, prevzvišnega gosp. vladika dr. J. Štrossmajerja, prečastite gospode dr. L. Tomana, Černeta, dr. J. Bleiweisa, Riegerja, Pražaka, Braunera, Palackiga, Klaudia, Miklošiča in dr. Muršeca imenoval kot častne ude čitavnice naše, ter večidel vsem tudi že s poklonivnimi pismi diplome poslal. — Naj iz listov nekterih teh prečastitih gospodov saj le jedrce vzamem in ga Slovencom priobčim. Tako nas prevzvišeni naš knezoškof mariborski spominjajo svojega gesla, da smo katoličani, Avstrijani pa tudi Slovani; nas spodbuja k pa-

metnemu pa iskrenemu razvitku in napredovanju in nas svari, se ne prenaglati, ter potrpljivim pa stanovitnim biti. — Prevzvišeni gosp. vladika Štrossmajer hvali napredek Slovencev v kljub vsem zaprekam; nas spomnuje neumrlih zaslug naših slavljenih prednikov, nas navdušuje, pridno delati na polji duševnega razvitka, ter kaže, kako Hrvati nas, svoje najbližnje brate, z najtoplejšimi željami spremljajo, uverjeni, da nam je narav in previdnost božja eno nalogo in eno prihodnost odločila. Tudi je obdaroval prevzvišeni gospod čitavnico našo z 200 fl., za kar mu naj bo najsrčnejša zahvala! — Gosp. dr. L. Toman nas zagotavlja, še dalje vse svoje moči darovati Slovencom in spomenivši se preveselega dneva, kterega so se odprle vrata celjske čitavnice, se srečnega šteje, da zanaprej ni samo naš brat po rodu, temveč tudi z nami in z drugimi vrlimi štajarskimi brati soud društva, iz kterega se hoče razlivati pravi poduk, prava omika narodu slovenskemu. — Enako piše tudi gosp. A. Černe, preslavni borivec za naše svete pravice v državnem zboru. Ostali gospodje nam dosihmal še niso odgovorili. Taki listi prednjakov slovenskih so gotovo lep dokaz, kako važne so za omiko Slovencev čitavnice, in da so vredne, podpirati jih, dokler živimo. — Po nekterih prelepih pesmih in po izvrstnem sviranju gosp. Tribnika na glasoviru, ki je neizrekljivo lepo petje slavička posnemal, je govoril naš m. gosp. opat M. Vodusek za ves slovenski narod važne in pomenljive besede. Jedro njegovega mikavnega govora je to-le: Ko so leta 1813 evropejski vladarji na hudi boj se pripravljali zoper strašnega silnika Napoleona I., je imenitni pridigar Zimmermann jih tako-le nagovoril: Vi hočete sovražnika premagati, pa ga le z obema rokama objemate. Vi imate njegove šege, njegove navade, francozki govorite, svojo deco francozki učite; vaši strežaji, kočjaži, hišnje, varučke itd. vse je francozko. Odpravite poprej vse te iz svojih dvorov, iz svojih hiš, pa vam bo z zjedinjenimi močmi zmaga lahka. Pruskega kralja je ta beseda tako vžgala, da je pri tej priči zapovedal, vse, kar je na njegovem dvoru francozkega, hitro odpraviti. — Slovenci! nismo li mi v enakih razmerah? Posnemajmo ovega kralja tudi mi, in reč naša bo jako napredovala. — Prav izvrstno je govoril tudi naših abiturientov eden, J. Kočevar, o poklicu slovenske mladeži, vzešši si za geslo Cegnarjeve besede: „Dovršujmo nam od zgoraj dano naročilo, da ne bo nam sonce za gorami zatono.“ — Rad bi že končal*), pa vendar ne smem dveh mož, udov naše čitavnice, prezreti, dobroznanega A. Grabiča, ki nam je sopet lepo pesem „od pridnega in zanikrnega kmeta“ složil in zapel, in pa A. Bizjaka, po domače Pečovšeka, kteri nam je, posebno pa kmetom prav živo in tehtno na srce govoril. Po lepem, primernem uvodu je djal blizo tako-le: „Slišal sem mnogokrat svojega starega očeta pripovedovati, da so od svojega starega prededa slišali, kako so ljudje se branili krompirja, ko so ga prvokrat v naše dežele prinesli. Kaj bi zdaj mi začeli, ako bi krompirja ne bilo! Tistim neumnim ljudem smo mi Slovenci na en las podobni. Tudi mi se branimo na vso moč najkoristnejše reči — svojega milega maternega jezika, in se ga nočemo poprijeti, ne ga, kakor bi treba bilo, izobraževati. In vendar nam je tako koristen. Glejte mene neučenega kmeta. Imam, ne da bi se hvalil, malo pa lepo posestvo; al pridite gledat, nad 3000 sadnih dreves, velikih in malih stoji v moji ogradi in izkupil sem letos že iz samega sadja pri 400 gld. Marsikteri izmed vas bi jih rad v svoj žep vtaknil, da bi le mogel. Kaj pa mi je tako daleč pripomoglo? Nič družega, kakor kmetijska družba, h kterej sem že zdavnej pristopil in pa naše preljuje „Novice“ in Zalokarjevo „Umno kmetovanje“, ktere obedvoje rad in marljivo prebiram. Bi bil li z nemškim jezikom tako deleč prišel, ker šol nisem ob-

*) Kar ste nam pisali zastran govorov celih, mora biti nekaka pomota. Vred.

iskoval? Nikdar ne! Le z našim ljubim slovenskim jezikom sem vse te dosegel. Ljubi slovenski kmetje! zemlja naša je mati, ona nas redi. Obdelujmo jo toraj pridno, kakor nas „Novice“ in druge koristne bukve učijo. Da bomo pa to zamogli in jih razumeli, se poprimimo vrlo slovenskega jezika. Neučeni slovenski kmet vam je to govoril; verjemite mi: govoril sem iz srca, in gola je resnica, kar sem rekel, poskušal sem sam! — Potem je še gosp. Tribnik z nekim svojim učencom „Spremembe“ čveteroročno prav izvrstno in krasno sviral, pevci so zapeli še „Slava Gorenci“ in prava poglavitna „mala beseda“ bila je končana.

Iz doljnega Štajarskega 5. avg. Naj „Novice“ svetu naznanijo pridnega sadjorejca Jerneja Spobijana po hiši Levo v Gmajni, ki ima velik vrt in se že blizo 41 let s sadjorejo peča; on je že sila veliko cepljenega sadja kmetom in gospôdi prodal in svojo okolico lepo podučuje, kako naj s sadjem ravna, divjake cepijo itd. Lahko bi na drobno naštel, koliko jabelk, hrušk itd. je že izredil in po deželi zaplodil; al naj to, kar sem rekel, zadostuje, da se očitna hvala dá, komur hvala gré.

Jan. Ou-k, kmet.

Iz okolice tominske 24. julija. (Tomin — prijetno prebivališče za poletje). (Konec). Vem, da mestni gospôdi in zlasti živahnim devojkam je drago, na deželi nektereokrat v bližnje vasice pogledati in ondi si kako južnico naročiti. Vadjlo stavim, da o tej zadevi naš Tomin vse druge poletne stanišča daleč prekosí. Na čveteri strani se zamoreš iz našega trga po lepi cesti ali peš ali v vozu ali pa na konju podati, pa vsaka stran ima svojo lastno posebnost in razveselivno ugodnost. Ako ti je všeč, koračiš dvajset minut daleč v divotno vasico Poljubno; ondi se ti odpre snažna deželna kréma „pri Jelačicu“. Se ti bolj daljna pot zljubi, greš na most sv. Lucije — eno uro hodá. Ondi v bogati gostivnici „pri Žanču“ dobiš, česar poželiš. Med drugimi jedili ti priporočam postrve iz reke Idrice, katerih po mestih težko dobiš. Gostivnik, modra glavica, te bo peljal na visoki most pri vtoku Idrice v Sočo, ter ti povedal, kako so nekdanj Francozi in Avstrijanci za ta most se borili. Če si zemljolovec, ti bo pravil, da tukaj nad rekama Sočo in Idrico je nekdanj stalo rimsko mesto „Noreja“, ktero se je pa po zemljozrušenji v vodo utopilo in za vselej zgubilo, tako da zemljopisci ne morejo za gotovo njegovega sledú več povedati. — Če te mika na zahodno stran našega trga svoje popoldanske pohode obrniti, bodeš pod hribom v večerni senci vidil pol ure deleč davnoslovečo vas Volčce. Vedi, da ta priljudna vasica je zibelka vseh naselnikov po Tominskem. Čedatski pastirji so v neznanih časih čez hribe svoje čede pripasli in tukaj se vselili. Že v letu 1015 je na volčanskem polji cerkveca sv. Daniela stala in katoliški duhovni so od ondod celó v Bohinj ljudi učiti in presvete zakramente jim deliti hodili. Čast volčanski vasi! — Morebiti bi rad svoje telesne ude v kakem potoku ohladil? Glej, tukaj je priložni potok Kamnica. Njegova voda ti daje okretno moč, ker po mnenji jako modrega zdravnika ranjcega Prokopa v Gorici ima nekoliko mineralnih delov v sebi. Ko si se skopal, pojdi v gostivnico k slavnoznemu „Lamnjanu“; zagotavljam te, da južina ti bo dobro dišala, in zgovorni gostivnik te bo tako kratkočasil, da težko te bo stalo od njega se ločiti. Ne pozabi, preden se posloviš, kozarec vode iz tukajšnjega studenca si naliti; zakaj povem ti, da volčanska voda je prva na Primorskem. — Komur se želja vkreše, več ur deleč na deželo iti, mu svetujem na Kobarid se peljati. Lepa dolina od Tomina do Kobarida je zares vredna, da jo obiščeš. Po sredi nje se veličastno ziblje naša slovenska Soča, na obeh krajih podolgoma leže zelene livade in po goricah se lepe vasice ena za drugo vrsté, nad vasicami pa se gladke senožeti do visocih planin razširjajo. Znane so mi doline po Štajarskem, pa trdim, da toliko natorne divote ondi nisem našel. V Kobaridu stopi na hribček sv. Antona,

in okó se ti bo radovalo nježnega pogleda. Tudi ta trg ima svojo povestico in med drugim ti to-le povem, da v najnovejših časih si je bil naš viteški car Franc Jožef I. tukaj v Pincovi hiši prenočišče izvolil. — Ko si se v Kobaridu po volji nahranil in se na večer nazaj v Tomin verneš, se boš pa po vsi poti kratkočasil nad lepim petjem pastirjev, kateri svoje čede domú gonivši tako veselo prepevajo, da se po celi dolini razmeva od griča do griča. Ako bi jih Horac slišal, gotovo bi novum poema bucolicum pisal. — Tudi dobro mrzlo vodo zdaj imamo na sredi tominskega trga pod zeleno lipo; teče od 6. julija tega leta po dveh cevih jako okusna. Naš skrbni župan gospod Andrej Prezel, mož po volji vseh pametnih mož, si je s to občno potrebno napravo slaven spomin v Tominu za vse čase postavil. Leto za letom smo svoje tržanske predstojnike nagovarjali, prosili, terjali, silili, nam vodo na trg speljati; ni bilo mogoče želje doseči! Komaj je bil ta mož župan izvoljen, že je nam storil, česar si drugi upali niso. Premagal je vse ovére, in zraven tega tudi naš trg še s svečavo ponoči oskrbel. Tako je naš župan z novo krasoto priljudni Tomin ovenčal. Slava mu! — Sedaj, predragi mestjani in mestjanke, pridite k nam v Tomin; radostni Vas bomo sprejeli. Nimamo sicer ne še železnice in ne telegrafov, pa če naša pratika prav kaže, v kratkem bomo vse to imeli; za sedaj vam z veselim srcem ponujamo, kar nam je Bog blagodaril: dobro vodo, zdrav zrak, hladno podnebje, radostne gaje, divotne loge, priložne sprehajališča, z eno besedo: prav veselo življenje. Ud tominske čitavnice.

S Pivke. Potrebno je bilo, da se je gosp. Levstik oglasil zoper tistega gospoda, ki že dolgo časa s „svojo“ etimologijo pokvarja nekatere strani dobrega „Učit. tovarša“ in se obnaša kakor oni beljaški Jaritz, ktereга staro brošuro je unidan „Presse“ hudobno nam pogrela. Zraven pa g. etimolog tudi mnogih neresnic donáša. Pravi med drugim, da je v šematizmu ljubljanske škofije pisano „Mokronovo“ in „Dobro polje“. Naj le pogleda imenik krajskih far leta 1862, našel bo natanko „Mokronog“ in „Dobre Polje“ zapisano, in ne drugač. Zastran imena „Duplje“ naj še pomni, da pri obojih Dupljah, zgornjih in spodnjih, voda izteka iz votlin ali dupel (duplo res sploh pomeni votlino); še se pripoveduje, da tele, v tržiških planinah vrženo v jamo, je v Dupljah voda prinesla na dan. Pa dosti o tem; raji nekaj s Pivke.

Ob obiskovanji postojnske jame je neki dopisovavec v „Novicah“ pohvalil Postojnsko muziko, da se je dobro glasila pri tako cvilečem orodji. Se vé da samo „Blechinstrumente“ z nekterimi klarineti dajejo le radi glas, ki skozi ušesa gré; zraven pa še prostor v sredi jame, kjer narava „Plesiša“ gotovo ni preveč akustično stvarjala. Če bi pa tisti gosp. pisavec zdaj tukajšno muziko poslušal, morebiti bi se mu še kaj bolj priljubila; zakaj zdaj zná že marsiktere slovenske igrati, na pr. „Pridi Gorenc“, dalje „Mila lunica“; pred kratkem se je oglasila tudi s krasno „Naprej zastava slave!“ Ko je bilo namreč učno leto pri glavni postojnski šoli končano, se je delitev šolskih daril kakor druge leta slovesno obhajala, samo da je pri tem slovenska reč bolj svetlo na dan stopila. Govor pred delitvijo daril se je glasil „o ljubezni do maternega slovenskega jezika.“ Povedovala ga je deklica pol českega pol slovenskega rodú; prav krepko, umljivo in občutno je razlagala, da nam noben drug jezik ne more biti dražji in slajši razun tistega, ktereга nam je Bog pristvaril, nas ga je ljuba mati učila, ga je pretečeno spomlad sam presvitli cesar priznal; sklenila je z lepo besedo slavnega moža med Slovenci: „Doslej je nemščina za mizo sedela, slovenščina pa za vrati stala; posadimo zdaj tudi slovenščino za mizo“. Mnogi „Živila“ so se klicali na to, in šolarji so z muziko vred zapeli „Naprej zastava slave!“ Sicer se po tem nemščini še ni dajalo slovó; h koncu je imela druga deklica nemški govor, ki je pokazal, da slovenske usta so tudi za ptuje

jezike dobro stvarjene; neki poslušavec, ki je nemščini zlo prijazen, se je po tem oglasil, da govornica dober nemšk akcent ima.

Vse šole konec leta prinašajo razvrstenje ali klasifikacijo učencov, pa večidel še v nemškem jeziku; samo tega so se že skoraj vse poprijele, da slovenske imena učencov pišejo po slovenski pisavi. Le premalo stanovitna je pisava slovenskih imen. Na pr. nahaja se enkrat „Lavrič“, enkrat „Paulič“; tam se piše „Vadnjal“, tukaj „Godnjov“, dasiravno se v lokalni glasi „pri Vadnjalu“ in „pri Godnjalu“. Pa kaj, če v slovenski pisavi ni še stanovitosti, — sej je sloveča nemška pisava še na slabjih nogah. Eden piše „Classification“, drugi „Klassifikation“, tretji „Klassifikazion“; se vé, da to je „čisto nemška“ beseda, ki je „aus einer fremden Sprache eingebürgert!“

Iz Zagorja na Pivki 9. avg. J. D. — Ne samo v velikih mestih, tudi tukaj pri nas se včasih kaj prigodi, da imamo več dni zadosti gradiva za pomenke. Naj vam povem nektero. Eden tistih dveh človekov, ki so ju na sumu imeli, da sta pokradla bogatina v sosedni vasi, kakor so „Novice“ povedale, je unidan iz zapora všel. — V Bistrici se je pretekli teden mlada gospodična 19 let stara vtopila, vtopila v vodi komaj čevljev globoki. Kako se je to zgodilo, si sami glave belimo, ker misliti ni, da bi si bila sama tako smrt zvolila. Pri hiši imajo mlin, in pri sedajšnji suši je voda jako plitva. Slišal sem, da je tisti dan trikrat že slabost zalila ubogo devo, in zvečer proti 10. uri so jo pogrešili. Iskaje in iskaje jo nazadnje mrtvo v vodi na obrazu ležečo najdejo. — Četrte ure od vasi imamo vrtec, v katerem polovico tal pokrivajo skale in groblje; tudi ena njivica je tam, fežol je letos na nji rasel. Šla sta dekla in hlapec proti mraku tje tisti fežol pobrat. Pobiraje ga po njivi sta ga metala h kupu kamnja. Nekaj zašumi in dekla vidi gada plezati v ravno tisto grobljo, kamor sta fežol metala. Drugi dan po južini gré dekla na mostovž pred hišo, kamor se iz borjača po stopnjicah pride. Komaj stopi na zadnjo gredo, bosa, kakor je bila, med fežolico, ki je gori ležala, zakriči, da jo je nekaj pičilo, se ozre in vidi gada zvijati se med slamo. Reva je skoraj straha umrla, pa je bilo kmali dobro, ker našega fajmoštra gosp. Mlakarja astramontanini izleček je, kakor že dosti drugim, tudi nji brž pomagal. Gotovo je hlapec z butaro vred prinesel gada domú.

Iz Gorice na Dolenskem 6. avg. Sopot se nam velika nadloga približuje ubogim kmetom, ker nam ljubega dežja primanjkuje. Kamor koli se človek ozre po našem polji, vse je žalostno, ker že vse je suho. Oh, kaj bomo začeli, ker še lanskega leta nismo pozabili in nadomestili, pa že spet ne bo s čem v lonce. Zraven tega pa je nevošljiv eden drugemu, da bi ga v žlici vode utopil, — žali Bog takih sosedov!

Jože Barlič, kmet.

Iz Dolenskega pri Savi. — Da bo vinska kapljica letos žlahna, ni več dvombe; imamo v letošnjem čuda zgodnjem letu sploh tako vreme, da si za vino boljšega želeli ne moremo. Če bo med mašami tudi tako, se bo letošnje leto v prvo vrsto dobrih vinskih let zapisalo. — Trte vseh plemen, posebno žlahnejših, so tako lepo z zažetim zdravo blišečim grojzdem težko obložene, da kaj tacega že dolgo dolgo nismo imeli. Le tistim nespametnim gospodarjem, kateri komaj peček v jagodi zagledajo, pa že mošta žejni z brento v vinograd letijo, naj se vendar enkrat glava izbrihta, da bi to navado k svojemu lastnemu pridu opustili, in grojzde na trti pustili, da popolnoma dozori, pa tudi po tem dvakrat ali trikrat brali, ako vidijo, da ni vse grojzde enako zrelo. Koliko več bi bilo obračtano naše vino. Tedaj čvrsti Gorenc le bariglje v tovor! Potakali ga bomo spet, vozili ga pa ne bote domú tako več kakor do zdaj; do mošta bo železnica od Zidanega mosta do Siska že gotovo odprta in hripavo upitje kranjskega brodnika bo po takem tudi že letos Savi za vselej omolknilo.

B. Sitar.

Iz Brda 23. mal. srp. J. P. (Zakas.) — Danes zjutraj so pasji dnevi žalosten glas v našo dolino prinesli. Strela je namreč ta dan pri nas tako hudo razsajala, da je bilo groza. Okoli 6. ure zjutraj je mlado kršenco iz našega farovža, ki je kosilo na pristavo v cajni in pa 14 praznih žakljev nesla, pri tej priči ubila. V eni roki je cajno in dva ali tri lonce in sklenico z vinom in v drugi pa marelo nesla — pa res čudo! flašica z vinom in lonci z jedilom so nepoškodovani ostali, žaklje, ruto na glavi in vratu pa je strela na kosce raztrgala, tako, da so okoli nesrečnice ležali. Zgodila se je ta nesreča blizu hrasta. Druga strela ob tem času je v gojzdu tukajšne grajšine najdebelejši borovec, tako razkrojila, da so kosci velikega drevesa še čez 100 stopinj deleč odleteli. Druge škode se tu ni zgodilo. — Kar poljšino pri nas zadeva, je le bolj srednja, rz se je od pšenice bolje obnesla; bo pa spet žaltova za nas, kateri na prostovoljni biri pšenice živimo; saj se vé, da kmetje obilno ne bojo darovali, ker so sami malo pridelali, pa marsikdo tudi že poreče: saj je prostovoljno, kar dam: Res je revež, kdor zaslužen mora tako skupaj nabirati! Krompir pri nas po nekterih krajih gnije; Bog ga obvari prehude uime! — Naj povem še, da smo za našo po mojstru Zajcu lepo ponovljeno cerkev tudi dobili nove orglje s 13 spremeni in 24 posavnami, ktere je naš mladi mojster Franc Ksav. Dev v Ljubljani naredil. Da so izvrstno delo, spričujejo nam gospodje, kateri so jih poskusili in take reči umejo.

Iz Ljubljane. „Laibacherca“ hvali, da letos ni požiganja na ljubljanskem mahu (močirji) in da smrdljivi dim ne nadležuje. „Novice“ ne stojijo na strani tistih, ki bi radi imeli, da bi gnoj (in požiganje je tudi gnojenje) dišal kakor „Köllnerwasser“, al tudi za to niso, da bi se vse križem na močirji požigalo in vsaki čas. Red mora biti v tem, kar je tudi gospodarjem v korist. Marsikaj se je v preteklih letih počenjalo, da bi se ustavilo poletno požiganje na mahu; ljudi so zaperali ali v denarjih kaznovali, al vse to ni nič pomagalo — rad je bil vsak ene dni zaprt ali je kake goldinarje plačal, da je le požgal in vsejal, in tako si kaj pridelal. Mestni župan gosp. Ambrož je letos to reč drugač obrnil in po razglaseni prepovedi, da se ne sme požigati zdaj, je čuvaje in delavce določil, kateri brž grejo gasiti, kjer koli se kak dim na močirji pokaže, gospodar pa mora vse te stroške plačati. Tako si za tak prestopak vsak le sam svojo mošnjo zakuri, ker ne more nič — vsejati. Da se pa vendar posestnikom tudi nobena krivica ne godi, obiskuje komisija ravno zdaj vse vasi, da župani naznanujejo, na katerih delih močirja bo potreba požigati. Po velikem Šmarnu imajo 14 dni časa, pripravljene prostore požgati, in tako bo dima kmali konec. Tisti dim pa mora že tudi vsak mestjan potrpeti, zakaj brez mahú bi Ljubljančani veliko veliko dražje živeli in drva tudi dosti dražje plačevali.

— V zboru zgodovinskega društva 7. avgusta t. l. je društveni odbornik dr. Etbin Costa naznanil zapopadek prevažnega sostavka učenega nemškega zgodovinarja dr. G. Landau-a „o razmeri starih Slovanov in Germanov“. Neovrčljivo je dokazano, da stari Slovani so nekdanj stanovniki več kot polovice sedanje Nemčije bili; da ni sama Saksonija, Turingia itd., ampak tudi Danija bila slovanska; da vse te dežele so se še le ponemčile v poznejih časih. To spričujejo stare pisma, imena oseb in krajev, slovanski davki in navade, zidanje hiš in mest. — Kaj bodo nek zdaj tisti gospodi rekli, kateri še celó v sedanjih slovenskih deželah keltiško in germansko sled iščejo in so jo — po svojih mislih — tudi našli! — Kako se je vsa ta stara Slavenija ponemčila, ni mogoče do zobca dokazati. Vendar dr. Landau tudi o tem nekaj opominja. Pripomočki germanizacije (ponemčevanja) so posebno bili: spodrivanje domačih poglavarjev in vpeljevanje nemškega plemstva, — prihod nemških naselnic, — upeljava kristjanske vere po nemških duhovnikih, — ustanovljanje mest

s nemškimi pravicami. V letu 1293 je anhaltski knez slovanski jezik ob veljavo djal pri sodnijah, in ravno tako se je zgodilo v 1327. letu v Lipski. Pri vsem tem je vendar slovanski jezik v 14. stoletju še toliko veljal, da glavna postava nemškega cesarstva, imenovana „Goldene Bulle“ ne samo kralju českemu, temuč tudi knezom izbornikom, Palatinskim, Saksonskim in Bramborškim dolžnost naklada, sine v nemškem, laškem in slovanskem jeziku podučavati. Al verjeti ni, da se je ta naloga spolnovala, ker Slovani so bili tako zaničevani, da jih so odstavile tudi celovne postave od obrtnij, in da duhovni in uradniki niso zastopili ljudstvenega jezika! Tako se je sčasoma vse ponemčilo — pa ne brez sile in ne celó brez meča, kar Landau sam ne zamolčuje. Pa tudi še to pravi, da — vse preiskavši ni mogel vzrokov najti: „zakaj da se je taka prednost dajala Nemcom memo Slovanov!“ — Gosp. dr. Etb. Costa-tu smo hvaležni za to drobtinico zgodovinsko. Če Slovan tako resnico odkriva, ima brž pečat „panslavista“ in „antikrista“; — poštenega Nemca dr. Landau-a bodo saj le proklamirali za človeka, ki ga — luna trka. Se vé, da!

— Slavno občinstvo županije reške je o priliki svečanosti na Grobniškem polju gosp. Miroslava Vilharja izvolila častnega člana one županije.

— Spet so našli en kostnjak na dvoru Jelenove hiše, pa ž njim vred zakopanih nek tudi več družih starin, o katerih pravijo, da izvirajo iz nekdanjih rimskih časov. — Kakor smo kupili, tako prodamo.

— Da razveselim — piše gosp. A. O. „Novicam“ — prijetle slovenske reči, naj povem, kako se je letos slovensčina izpraševala na tukajšni gimnazii pri maturi. Do sedaj je bila navada, da so izmed mnogih učencov izpraševali se le nekteri slovenski, letos pa je prišlo vseh 40 maturantov na vrsto. Tako so ukazali gosp. šolski svetovavec dr. Jarc. Tako tedaj je imela slovensčina ravno tako častno mesto, kot drugi predmeti; Bog daj, da se ji kmali povsod na Slovenskem enaka čast skazuje; saj tako zahteva ravnopravnost. Učence pa naj to spodbuja, da kakor v družih rečeh, pokažejo tudi v tem popolnoma zrelost; potem smemo upati, da nam bo čedalje lepša prihodnost sijala.

— Na mnoge vprašanja: kaj je s „Torbico“, da že zadnje mesce preteklega šolskega leta ni bilo ne duha ne sluha o nji? odgovorimo, da v svojem času v našem listu z zavzetjem omenjeni dopis v „Gegenwart-i“ ni bil celó — brez preroškega duha: „accidit in puncto, quod non speratur in anno.“ Tisti dijak, ki je šolske vaje v torbico skladal, je bil — zakaj? ne vemo prav — iz ljubljanske gimnazije izločen, in tako je tudi zaspala „torbica“. Ali bo spet od smrti vstala, ne vemo. Mogoče je, ako visoko ministerstvo, kamor se je, kolikor slišimo, žlahta dijakova pritožila, po natančni preiskavi s to izključbo to stori, kar je sl. deželna vlada storila s predlogom učiteljstva zastran vesoljne izključbe iz vseh avstrijskih gimnazij, katero je ovrgla.

— Žalostna novica je danes došla „Novicam“, da visokočastita gospá grajšakinja Amalija Greselnova, rojena Baragova, je po dolgi bolezni v 68. letu svoje starosti, 10. dne t. m. umrla. Iskreno domoljubje je zraven družih čednosti do zadnjega diha navdajalo blago gospó, ki je vseskozi bila podpornica domačega slovstva. Ko je še redko bilo, da so gospé in gospodičnje prebirale slovenske časnike in knjige, je že ona zavedla se, da je Slovenka; leta 1843 že nahajamo njeno ime med čitatelji „Novic“. Lahka ji zemljica!

— (Pobérki iz raznih časnikov.) „Triesterca“ omenjuje tiste nerednosti, ki se je zgodila unidan v gostivnici „na zelenem hribu“ zunaj mesta, ko je neki oficir godbo domačih pesem zabraniti hotel vojaški muziki našega polka, ki so si jo najeli naši dijaki v slovo po dovršeni celi gimnazii in so z veseljem klicom, pa prav spodobno in častito, pozdravljali narodne glase. Zato je bil pa tudi le en glas

vseh družih pričujočih gostov, da se nikakoršnega nereda niso ukričili in da so le svojo pravico terjali, ko so zahtevali, da muzika ostane in gode po dovoljenem programu, za kar so jo plačali. Ker bo dostojna oblast razsodila to dogodbo, pri kateri je bil tudi občespoštovan mestjan zlo razžaljen, omenimo mi tu le to, kar za odvrnenje enacih razprtij svetuje „Triest.“ dopisnik, ki pravi: naj povsod pri očitnih godbah velja kot stanovitno pravilo, da se nobena reč dvakrat ne ponavlja. V taci okolišinah, kakor smo zdaj, mislimo, da ta svet ni napačen, kteremu pa mi dostavljamo še to, naj se molčé posluša vsaka tudi narodna stvar in ne jemlje za „posebno milost“, ako ktera koli godba deseterim drugim igram privrže komaj eno domačo in vrh tega še tako, ki jo čivkajo že vsi vrabci po strehah. — Dalje „Triesterca“ vpraša: Kaj je dr. Klun „Novicam“ storil, da ga priporočajo za deželnega poslanca, ter zabavljivo zoper njega sklepa: „oder handelt es sich um einen Januskopf mehr im Landtage?“ Sopet vidimo, da „Triest.“ dopisnik ne razume slovensko. „Novice“ niso še priporočale gosp. dr. Kluna za deželnega poslanca in ga tudi priporočati niso mogle, ker še ne vejo, ali bo kandidiral ali ne; „Novice“ omenivši nekatere lastnosti, ki jim jih nihče podreti ne more, so le povedale, kar so slišale, — morebiti je pa ta novica ravno tako bôsa kakor una, ko so rekle, da „morebiti“ pride dr. Bratković za ravnatelja realke v Ljubljano. Vse vendar ne more evangelj biti, kar „Novice“ pišejo, ali vsaj prosta pripovedka naj se ne jemlje že za pribito dogodbo. Dovolite nam vsaj katero po navadni časnikarski šegi reči! Zabavljico „Januskopfovo“ pa pripuščamo gospod dr. Klun-u samemu, da dopisuna „Triest.“ popraša: kako in kaj? — „Presse“ se je tudi iz Celja raztogotila nad „Novicami“ (glejte: zmiraj le „Novice“ in povsod le „Novice!“ — če bi „Novic“ ne bilo, bi ne bilo nobenih „Originalcorrespondencij“ iz slovenskih krajev), da so napak povedale, zakaj ni letos ondi bilo slovenskega govora pri delitvi daril. Naj nam „Presse“ ne zameri, da smo neverni Tomaži, ker nam je dobro znano, da je bil slovenski govor že narejen in odločen za slovesen sklep letošnjega šolskega leta, pa je — nenadoma po Savini splaval, ker se je menda zbal, da bi se utegnil kot demonstrant zameriti komu. — Ker smo že na Štajarskem, ne moremo prezreti dopisa iz Gradca v „Donau-Zeitg.“, kateri med drugim z veliko hvalo (zoper katero nič ne ugovarjamo, ker spisa nismo brali) povzdiguje modroslovni sostavek gosp. prof. Lindner-a „o resnici“, potem pa prša: „ali bi kaj takega bilo mogoče spisati v slovenskem jeziku?“ Prečudno je to vprašanje dopisunovo, ker na koncu svojega spisa slovenski jezik sam visoko stavi nad nemškega, rekoč: „da Slovencom, ki po materi svoji že jezik slovenski znajo, je čez in čez dosti, da se ga za višo izomiko v gimnazii učijo le po 2 ali 3 ure na teden.“ Modri Nathan v „D. Z.“ pač nič ni mislil, da si bo v teh vrsticah sam sebi tako zaušnico dal! Če se nemški učenec mora nemški jezik trikrat več učiti kakor slovenski učenec svojega, da se ga „in der höheren Ausbildung“ nauči, mora slovenski jezik že iz mladih nog tako omikan biti, da mu je viša olika le igrača in igrača potem tudi vsako še tako učeno pisanje! Zdrave logike res ne smeš iskati pri naših dopisunih.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Poslanci državnega zbora so se razšli in se snidejo spet 15. dne prihodnjega mesca, kateri dan bojo začeli postaviti prevdarjati za prenarodbo zemljišnega katastra. — Zbornica gospôska je še tukaj.

— Po poslednjem bankinem naznanilu je bilo za 442 milijonov in 727.753 gold. bankovcev med ljudstvom, banka ima le za 99 milijonov in 122.648 gold. gotovega srebra.